

COLLEGEVOORSTEL

ONDERWERP : Uitvoeringsplan Privacy en gegevensbescherming gemeente Raalte

ZAAKNUMMER : 24030-2018

B&W VERGADERING : 18 december 2018

INTEGRALE ADVISERING : Jeanet van Olst, Marleen Minasian (team Advies), Henry van Rossum (Financiën), Dirk Jan Boekhold (HR), Hans Scholtheis (kernteam informatiemanagement), Rien Hommes (FG)

PORTEFEUILLEHOUDER : Dhr. M.P. (Martijn) Dadema

VOOR INFORMATIE : Daniël Setzpfand (team Advies)

BESTUURSSAMENVATTING

In april 2018 heeft uw college het Beleidskader Privacy vastgesteld en een Functionaris Gegevensbescherming (FG) aangewezen. Dit was de eerste formele stap voor invoering van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in de gemeentelijke organisatie. De AVG stelt eisen aan de gegevensverwerking door organisaties en verplicht tot het aantoonbaar treffen van beheersmaatregelen. Met het vaststellen van het privacybeleidskader heeft het college het speelveld en de spelregels voor het waarborgen van privacywetgeving bepaald. Volgens het beleidskader stelt uw college ook een uitvoeringsplan vast. Het uitvoeringsplan bevat organisatorische en operationele acties om tot een adequaat uitvoeringsniveau van privacywetgeving en gegevensbescherming te komen.

BESLISPUNTEN

1. Het Uitvoeringsplan Privacy en gegevensbescherming gemeente Raalte vast te stellen.

BESLUIT

Conform, 

INLEIDING

De gemeentelijke organisatie verwerkt op grote schaal persoonsgegevens van burgers. Daarnaast werkt de gemeente steeds meer samen met andere overheidsorganisaties en met maatschappelijke partners, waarbij het delen van gegevens van burgers wezenlijk is voor de samenwerking. Daarbij is een adequate wijze van dienstverlening met een daarop ingerichte verwerking van persoonsgegevens belangrijk. Inwoners en belanghebbenden moeten kunnen vertrouwen op een zorgvuldige en vertrouwelijke omgang met persoonsgegevens door de gemeente en haar partners.

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) stelt eisen aan de gegevensverwerking door organisaties en verplicht tot het aantoonbaar treffen van beheersmaatregelen om privacy en gegevensbescherming te borgen. De AVG schrijft voor wat een gegevensverwerkende organisatie moet doen om te zorgen voor structurele naleving en waarborging van privacyregels en hoe daarover rekenschap afgelegd moet worden.

Met het vaststellen van het privacybeleidskader heeft het college de ambitie en het doel vastgelegd en bepaalt het college wat het speelveld is en de spelregels zijn voor het waarborgen van het naleven van privacywetgeving. Het speelveld en de spelregels zijn verbonden met de kernwaarden voor dienstverlening: betrouwbaar, verbindend, oplossingsgericht en slim.

Volgens het beleidskader stelt uw college ook een uitvoeringsplan vast. Het uitvoeringsplan bevat organisatorische en operationele acties om tot een adequaat uitvoeringsniveau van privacywetgeving en gegevensbescherming te komen.

In het beleidskader is al aangegeven dat het college kiest voor een risicogedreven aanpak voor de borging van gegevensbescherming. De risicogedreven aanpak is het uitgangspunt voor de werkwijze in het uitvoeringsplan. Privacybeleidsvoering is gericht op het aantoonbaar voorzien in passende organisatorische en technische maatregelen voor een doeltreffende bescherming van persoonsgegevens en de bescherming van rechten van personen. Wat 'passend' is hangt af van de concrete risico's die de verwerking van persoonsgegevens voor mens en gemeentebestuur met zich meebrengen. De risico's van schending van de privacy voor personen variëren van ongemak, substantiële benadeling, ernstige sociale beschadiging of gevaren voor de gezondheid en de persoonlijke veiligheid. Het risico bepaalt de prioritering van werkzaamheden en vormt een indicatie voor zowel de urgentie als de keuze voor generieke of specifieke oplossingen en beheersmaatregelen.

Het werkprogramma in het uitvoeringsplan bevat hierop aansluitend een overzicht van aandachtsgebieden en actiepunten om te komen tot het op aantoonbare wijze naleven van privacy- en gegevensbescherming. Het heeft als doel een concreet overzicht te geven van de thema's en maatregelen die ervoor zorgen dat we voldoen aan de eisen en om de privacy compliance te kunnen aantonen. Voor de invoering en uitvoering van de taken uit het werkprogramma ligt de verantwoordelijkheid in eerste instantie bij de directie. Domeinmanagers hebben een afgeleide verantwoordelijkheid voor hun domein en een belangrijke rol als proceseigenaar. Het werkprogramma in het uitvoeringsplan is ingericht naar de volgende thema's:

Beleid: We hebben onze visie vastgelegd over het behoorlijk, zorgvuldig en in overeenstemming met wetgeving delen en verwerken van persoonsgegevens.

Organisatorische infrastructuur: Privacy is organisatorisch structureel ingebed. Dit komt o.a. terug in het aanstellen van een interne privacyadviseur en het oprichten van een Privacy- en Informatieveiligheidsteam (PIT) op strategisch niveau.

Toezicht: We beschikken over een Functionaris Gegevensbescherming (FG).

Verwerkingenregister: We beschikken over een overzicht welke gegevens we verwerken, met welk doel en waar deze gegevens zich bevinden.

Verwerkersovereenkomsten: We sluiten overeenkomsten met derde partijen die door ons betrokken zijn bij de verwerking van persoonsgegevens. In de overeenkomst staan afspraken en maatregelen die waarborgen dat de verwerker de verplichtingen die vanuit de privacywetgeving op de gemeente rusten, ook naleeft.

Datalekken: We documenteren inbreuken op de beveiliging van persoonsgegevens in een incidentenregister en richten het operationele proces bij een beveiligingsincident in.

Bewaartermijnen: We stellen bewaartermijnen voor elke verwerking vast en zien toe op de wettelijk geldende vernietigingstermijn. We motiveren medewerkers om eigen opslag te beperken.

Risicoanalyse: We beschikken over inzicht in onze verwerkingen van persoonsgegevens, de mogelijke privacy risico's voor betrokkenen binnen deze verwerkingen en wat de ernst van deze risico's zijn. We brengen de impact van de verwerking op de bescherming van de persoonsgegevens in kaart.

Privacy services: We maken het uitoefenen van rechten (o.a. recht op informatie, inzage, correctierecht,...) door betrokkenen mogelijk. Dit omvat ook het proactief en transparant communiceren naar inwoners toe hoe de gemeente omgaat met hun persoonsgegevens en wat hun privacyrechten zijn.

Organisatie – medewerkers: We bevorderen een privacybewuste organisatiecultuur via voorbeeldgedrag en door te voorzien in de middelen voor bewustwording en, zo nodig, training van medewerkers en leidinggevenden.

BEOOGD EFFECT

Bescherming van persoonsgegevens en het aantoonbaar treffen van beheersmaatregelen hiertoe.

ARGUMENTEN

1.1 Het vaststellen van het uitvoeringsplan is een bevoegdheid van het college.

De AVG legt de eindverantwoordelijkheid voor de naleving van privacywetgeving neer bij het college. Daarmee is het college ook het bevoegd bestuursorgaan voor het vaststellen van het privacybeleid,

1.2 Met het vaststellen van het uitvoeringsplan zetten we een volgende stap richting het aantoonbaar naleven van de AVG.

Met het vaststellen van het beleidskader en het uitvoeringsplan laat de gemeente zien dat ze aantoonbaar aan de slag is met privacy. Het is een eerste ijkpunt. Volgende stappen richten zich op het concreet invulling geven aan de organisatorische maatregelen en waarborgen, zoals omschreven in het uitvoeringsplan.

KANTTEKENINGEN

1.1 De risicogedreven aanpak vraagt om (af)weging.

Kiezen voor een risicogedreven aanpak met passende maatregelen betekent het in acht nemen van juridische en technische aspecten, zonder deze leidend te laten zijn voor het privacybeleid. Privacybeleid is dus meer dan het mechanisch toepassen van regels of het gebruiken van systemen. Dit doet voor een ieder die voor de gemeente werkt een beroep op zijn of haar professionaliteit. Het vraagt in sommige gevallen om (af)weging, het benutten van het gehele speelveld en kennis van de spelregels. Vanwege het moeten kunnen afleggen van rekenschap en het toezicht door de Functionaris Gegevensbescherming (FG) is het van belang wegen en keuzes te documenteren.

1.2 Privacymanagement is een structureel aandachtspunt: het vaststellen van alleen beleid en een uitvoeringsplan is niet voldoende voor adequaat privacymanagement.

Het beleidskader privacy, het uitvoeringsplan, de procesplannen en de daadwerkelijke uitvoering hiervan via organisatorische, technische en juridische oplossingen vormen samen het privacybeleid van de gemeente Raalte. Het op structurele basis aan deze punten invulling geven leidt tot een aantoonbaar stelsel van privacywaarborgen en dus tot bewijs van adequaat privacymanagement.

FINANCIËN

In de begroting 2018 is voor de jaren 2018 en 2019 eenmalig € 20.000 beschikbaar gesteld voor de analyse en implementatie AVG. Tevens is vanaf 2018 structureel € 20.000 beschikbaar voor een functionaris gegevensbescherming. Deze middelen zijn voldoende voor de implementatie van de AVG door de kwartiermakers en kosten van de FG, maar niet voor het structureel borgen van privacy in de lijnorganisatie. Deze borging bestaat in ieder geval uit de eenmalige aanschaf van de applicatie Key2Control, inzet van een interne privacyadviseur en het periodiek uitvoeren en herhalen van Data Protection Impact Assessments (DPIA's) over meerdere jaren. De verwachting is dat hiervoor aanvullende middelen nodig zijn. Hoeveel inzet en middelen de borging precies vraagt, zullen we gedurende Q1 2019 uitwerken en voorleggen aan uw college. Vervolgens kan de uitwerking van dit voorstel meegenomen worden in de zomernota 2019 en (eventueel) begroting 2020.

VERVOLG

Management en organisatie gaan aan de slag met het uitvoeringsplan. Belangrijke onderdelen van het uitvoeringsplan op korte termijn zijn het opstellen van een register van verwerkingen, het versterken van bewustwording medewerkers en het oprichten van het Privacy- en informatieveiligheidsteam.

COMMUNICATIE

Op korte termijn zal er in het kader van bewustwording een kick-off voor alle medewerkers georganiseerd worden. Aansluitend hierop volgt maatwerk in de domeinen. Dit maatwerk krijgt nadere vorm in overleg met de betrokken domeinmanagers en medewerkers. Voor thema's in het uitvoeringsplan die om aanvullende communicatie vragen, zal dit verder worden uitgewerkt met medewerkers van Communicatie. Een van deze thema's zal de externe communicatie naar inwoners zijn. We gaan naar inwoners toe zichtbaar en transparant communiceren dat gemeente Raalte de privacy van inwoners serieus neemt en zorgvuldig omgaat met persoonsgegevens.

BIJLAGEN

Bijlage Uitvoeringsplan Privacy en gegevensbescherming gemeente Raalte
Bijlage Beleidskader Privacy gemeente Raalte (documentnummer 7727-2018:644996)